

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 19-11-38097 אלאוף ואח' נ' נטורפוד בע"מ ואח'

בפני כבוד השופט רמי אמיר

תובעים

1. אייל אלאוף
  2. גרין פורמולה בע"מ
- ע"י ב"כ עו"ד דוד ששון

נגד

נתבעים

1. נטורפוד בע"מ
  2. סאסאטק אגודה שיתופית חקלאית בע"מ
- ע"י ב"כ עוה"ד סער גרשוני ורן גרינוולד

פסק דין

1. לפני תביעה לצו מניעה קבוע שלא לעשות שימוש במוטג ecofriend בקשר למוצרי ניקוי אקולוגיים, וזאת על יסוד עילות של הפרת הסכם, הפרת עיצוב שאינו רשום, הפרת סימן מסחר מוכר היטב, גניבת עין, ועשיית עושר ולא במשפט.
  2. התובעים עוסקים בייצור ובשיווק של מוצרי ניקוי אקולוגיים. התובע 1 הוא הבעלים והמנהל של החברה התובעת 2.
  3. הנתבעת 1 היא חברה העוסקת בשיווק, בין היתר של מוצרי ניקוי אקולוגיים. הנתבעת 2 היא אגודה שיתופית חקלאית העוסקת, בין היתר, בייצור מוצרי ניקוי.
  4. בין התובע 1 לבין הנתבעת 1 נעשה בשנת 2008 הסכם, שעומד ברקע לכל העניינים נושא התביעה. באותו הסכם חברו יחדיו התובע 1 והנתבעת 1 לשיתוף פעולה ביניהם בתחום הייצור והשיווק של מוצרי ניקוי אקולוגיים, כאשר כל אחד מהם הביא מתחומי הידע והניסיון שלו, התובע 1 כיצרן והנתבעת 1 כמשווקת. ההסכם צורף כנספח 1 לכתב ההגנה, ואף כנספח לתצהירי הצדדים (להלן: "ההסכם").
  5. ההסכם קצר ביותר. תחילה נרשמו בו הצהרות הצדדים על הניסיון והידע שלהם, ואז נרשמו בו הסכמות הצדדים. התובע 1 מכונה שם "אייל" והנתבעת 1 מכונה שם "נטורפוד". כיוון שההסכמות ממוקדות ונרשמו בשורות ספורות בלבד, אביא אותן במלואן:
- אייל ייצר באופן בלעדי ושוטף מגוון של חומרי ניקוי אקולוגיים תחת המותג "EcoFriend – אקופרינד – מוצרים ידידותיים לסביבה" בלבד. נטורפוד תרכוש מאיל (או ממי שהוסמך על ידו) את המגוון האמור ותשמש כמשווקת הבלעדית של מותג זה בכל רחבי הארץ. החל מתאריך הסכם זה הבעלות על המותג האמור כולל המוניטין יתחלקו שווה בשווה בין אייל לנטורפוד.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 19-11-38097 אלאוף ואח' נ' נטורפוד בע"מ ואח'

6. הצדדים להסכם אכן שיתפו פעולה במשך השנים ופעלו במסגרתו, אף שיחסייהם ידעו עליות ומורדות. התובע 1, והתובעת 2 שבבעלותו, פעלו כגורם היצרני; והנתבעת 1 פעלה כגורם השיווקי.
- בסביבות שנת 2018 או 2019 נפל דבר. העימותים "הרגילים" בין הצדדים העצימו. שיתוף הפעולה עלה על שרטון. כל אחד מהצדדים פנה לפעילות עצמאית ומקבילה, גם בייצור וגם בשיווק. מצד אחד החלו התובעים לשווק בעצמם, ובהמשך באמצעות צד שלישי, את מוצרי הניקוי האקולוגיים שייצרו. ומצד שני פנתה הנתבעת 1 לייצור מוצרים כאלה באמצעות הנתבעת 2, והחלה לשווק את המוצרים הללו שמתוצרת הנתבעת 2.
- יש לציין, כי מה שמאפיין את הפעילות המקבילה והעצמאית של כל אחד מהצדדים הוא, שכל אחד מהם משתמש במותג ecofriend.
7. אקדים ואומר, כי המחלוקת נושא התביעה אינה מתייחסת למוצרים עצמם, להרכבם הכימי, לנוסחת הייצור שלהם, או לעצם ייצורם ושיווקם של המוצרים ע"י מי מהצדדים. התביעה מתייחסת אך ורק למותג ecofriend ולעיצובו, ולשימוש שנעשה בו בקשר לשיווק של מוצרי ניקיון אקולוגיים שאינם מתוצרתם של התובעים, יהיו המוצרים אשר יהיו.
8. אבקש לדייק. סעיף 5 לתביעה מדבר ב"העיצוב המיוחד", המוגדר שם כך: "המותג הנכתב בלוגו ועיצוב ייחודיים אשר מוכר בשם ecofriend", ואשר צורף כנספח 1 לתביעה.
- ואולם כאשר קוראים את תוכן הדברים שבתביעה נראה ש"העיצוב המיוחד" התמקד בשם המותג ecofriend, ורק בכך. התובעים לא טענו לייחודיות העיצוב של הלוגו בשל מילות הלוגו "מוצרים ידידותיים לך ולסביבה", או בשל איור שני העלים מעל האות o במילה ecofriend, או בשל שילוב אותיות רישיות וקטנות במילה ecofriend. התובעים גם לא טענו לייחודיות העיצוב בשל צורת הטיפה של התווית על גבי אריזות המוצרים, או צורת הטיפה של האריזות עצמן.
- יתרה מכך, שני הצדדים דחו את הצעתי מיום 5.11.20 לבדל ביניהם ע"י ניואנסים עיצוביים אלה, של שילוב אותיות רישיות וקטנות, איור העלים, וצורת הטיפה של התווית. גם בשלב הסיכומים בעל פה הבהיר ב"כ התובעים, כי כל טענתו היא לבלעדיות בשם המותג ecofriend, ולא בעניינים העיצוביים והגרפיים (אף שהוא המשיך לכנות את שם המותג כ"עיצוב").
- רוצה לומר: המחלוקת ממוקדת בשימוש בשם המותג ecofriend מהבחינה המילולית, יהיו עיצוביו ונגזרותיו אשר יהיו.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 38097-11-19 אלאלוף ואח' נ' נטורפוד בע"מ ואח'

9. במאמר מוסגר אציין, כי מלכתחילה התייחסה התביעה גם לשימוש שעשו הנתבעות
בברקוד של התובעים על גבי אריזות המוצרים של הנתבעות; אך עניין זה נזנח בסיכומים,
ולא בכדי.
עוד בראשית ההליכים בתיק זה, במסגרת בקשה לצו מניעה זמני, הסכימו הנתבעות שלא
לעשות עוד שימוש בברקוד של התובעים. בהתאם לכך הורה בית המשפט (כב' השופט
שפסר) ביום 26.11.19, כי בהסכמתן של הנתבעות ישונה הברקוד שלהן תוך 7 ימים. עניין
זה בוצע, ולכן הפך לתיאורטי.
יש להבהיר, כי אף שהנתבעות התחייבו לכך "מבלי להודות בכל טענה", הרי שהתחייבותן
לא הייתה מוגבלת לצורך הצו הזמני בלבד. בהתאם לכך, אף הוראתו של בית המשפט לא
הוגבלה רק למשך ההליך ועד להכרעה הסופית בו. אשר על כן, בכך מוצה העניין, ולא נותר
עוד להכרעה.
10. על מה עומדת, אפוא, התביעה?
אליבא דהתובעים, הרי הם הבעלים הבלעדיים במותג ecofriend. כך היה לגישתם עוד
מימי בראשית, בטרם ההסכם. במסגרת ההסכם אמנם הוסכם על שיתוף במותג במהלך
חיי ההסכם; אך הנתבעת 1 הפרה את ההסכם, ופנתה לייצור עצמאי באמצעות הנתבעת 2.
לפיכך שבה עטרה ליושנה, והתובעים שבו להיות הבעלים הבלעדיים במותג.
עוד טוענים התובעים, כי יש להם, ורק להם, מוניטין בקשר עם אותו מותג ecofriend
שבבעלותם.
בנוסף טוענים התובעים, כי לפי ההסכם הייתה הנתבעת 1 מחויבת לשווק את מוצרי
ecofriend רק מתוצרת התובעים.
דא עקא, שמאז 2019 משתמשות הנתבעות במותג זה ביחס למוצרי הניקוי שלהן, שאינם
מיוצרים ע"י התובעים.
מכאן שקמה לתובעים הזכות למנוע את הנתבעות מלעשות כן – גם מכוח ההגנה על עיצוב
שאינו רשום, גם מכוח ההגנה על סימן מסחר מוכר היטב, גם מכוח דיני גניבת עין, גם על
יסוד דיני עשיית עושר ולא במשפט, וגם בשל הפרת ההסכם ע"י הנתבעת 1 (אם כי הטענה
ההסכמית בעייתית במובן מסוים, כיוון שהתובעים טוענים לביטול ההסכם בעצם הגשת
התביעה).
11. הנתבעות אינן חולקות על כך, שבשנת 2019 החלה הנתבעת 1 לעשות שימוש במותג
ecofriend לשם שיווק מוצרי ניקוי אקולוגיים, שהנתבעת 2 מייצרת עבורה ולפי הזמנתה.
אלא שלטענתן של הנתבעות, זכאית הנתבעת 1 להשתמש במותג ecofriend ללא הגבלה,
ובין היתר בדרך זו, וזאת ממספר טעמים.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 38097-11-19 אלאלוף ואח' נ' נטורפוד בע"מ ואח'

ראשית, הנתבעת 1 הייתה שותפה עם התובע 1 ביצירתו של המותג ecofriend מלכתחילה.
שנית, הנתבעת 1 שותפה במותג ecofriend ובמוניטין הכרוך בו מכוח הוראת ההסכם.
שלישית, דווקא התובעים הם אלו שהפרו את ההסכם, ולא עמדו בקצב ובאיכות הספקה
נדרשת, ואילצו את הנתבעת 1 לפנות לייצרן נוסף או חליפי.
רביעית, גם אם ההסכם הופר – אין בכך כדי לאיין את הקניין שהוקנה לנתבעת 1 מכוחו.
חמישית, לתובעים אין כל מוניטין משלהם בקשר למותג ecofriend, והוא משותף.
ושישית, הנתבעת 1 היא הבעלים הרשום של סימן המסחר הרשום ecofriend.
כיוון שכך, אין לתובעים כל זכות לצו המניעה המבוקש, לא מכוח ההסכם ולא מכוח הדינים
השונים של הקניין הרוחני.

12. שני הצדדים הגישו תצהירים להוכחת טענותיהם; הם ויתרו על חקירות נגדיות (ולדעתי
בשום שכל, כיוון שלב המחלוקת הוא משפטי, כפי שאבהיר להלן); והותירו את העניין
להכרעתי על יסוד התצהירים וסיכומים בכתב ובעל-פה.
את עיקר הטענות הצגתי לעיל.
חלק מהעניינים שתוארו בתצהירים, תוך מחלוקת עובדתית בין הצדדים, כגון השאלה מי
הפר קודם או כיצד התנהלו תשלומים מסוימים בעבר או כיצד נוצר המותג מלכתחילה –
כולם עניינים שאינם צריכים הכרעה.
בעיות משפטיות מסוימות שעלו מהסיכומים, חודדו בטיעון בעל פה, כך בעיקר לעניין
מעמדו של ההסכם; ולכך אתייחס באופן מפורט להלן במסגרת הכרעתי.
אפנה, אפוא, להכרעת הדין.

דיון והכרעה

13. התביעה עמדה, לכאורה, גם על יסוד עילות מדיני הקניין הרוחני, וגם על יסוד עילה
הסכמית בשל הפרת חוזה. אפתח את הדיון בשאלת העילות שמתחום הקניין הרוחני. יחד
עם זאת, וכפי שיובהר להלן, לא בכך העיקר – וזאת בשל ההשלכה של ההסדר החוזי על
הקניין הרוחני, כאשר למעשה ההסדר החוזי הוא שמכריע את גורלה של התביעה.

14. אם היו התובעים בעלי הזכויות היחידים במותג ecofriend, ולא היה בין הצדדים כל קשר
חוזי – או אז ייתכן ודיני הקניין הרוחני היו מאפשרים לתובעים למנוע את הנתבעות
מלשווק מוצרים הנושאים את שם המותג ואינם מוצרי התובעים אלא מוצרי הנתבעות.
סייגתי זאת כאפשרות בלבד, משום שגם תביעה כזו אינה חפה מקשיים, כך בלשון המעטה,
כפי שיובהר להלן.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 38097-11-19 אלאלוף ואח' נ' נטורפוד בע"מ ואח'

- 1
2 ראשית, לעניין העיצוב שאינו רשום. 15.
3 אין בתביעה כל טענה עובדתית ממשית, לא כל שכן טענה עובדתית מוכחת, שיכולה לבסס
4 עילה בגין עיצוב לא רשום שכזה בהתאם להוראותיו של חוק העיצובים, תשע"ז-2017.
5 באיזה עיצוב יש לתובעים זכויות, ולו לכאורה?
6 הרי כפי שהראיתי, הטענה היחידה בתביעה מתייחסת למותג ecofriend מבחינה מילולית.
7 אין כל טענה של ממש בקשר לצורת עיצוב גרפית מסוימת. ובכל מקרה אישר ב"כ התובעים
8 בסיכומיו שבעל פה, כי אינו טוען להגנה על צורת הבקבוק או על צורת התווית.
9 יתרה מכך, גם אם היה נטען להגנה על עיצוב כזה, הרי שלא נטען לכל "חידוש ואופי ייחודי"
10 בכל עיצוב שכזה. ובוודאי שלא הוכח קיומן של דרישות אלה שבחוק.
11 זאת ועוד, המותג ecofriend היה קיים עוד בטרם חקיקתו של חוק העיצובים, ולפי הדין
12 הקודם לא הייתה הגנה סטטוטורית למדגם (קודמו של העיצוב) שאינו רשום.
13 כיוון שכך, ביקשתי את התייחסותו של ב"כ התובעים לנושא זה במסגרת הטיעון שבעל פה;
14 ואולם הוא לא הציג בפניי כל טעם והצדקה לבסס עילת תביעה כזו בנסיבות העניין,
15 ולמעשה זנח את העילה הנטענת הזו (כך בעמ' 20 לפרוטוקול בשורות 4-8).
16 אסכם אפוא עניין זה, כי הטענה לפי חוק העיצובים נטענה בתביעה "סתם כך" וללא כל
17 בסיס, ויש לדחותה מכול וכול.
18
19 שנית, לעניין הטענה המבוססת על סימן מסחר מוכר היטב ועל גניבת עין. 16.
20 הגנה על שם מותג אכן מתאימה לענפים אלו של הקניין הרוחני, במובחן מדיני העיצובים.
21 ואולם בנסיבות תיק זה, מעוררת הטענה קושי עובדתי ניכר, כפי שיובהר להלן.
22 התובעים לא הוכיחו באופן מספיק את המוניטין של הלה הקשור בסימן, או את המוכרות
23 של הסימן בציבור עקב מאמצי השיווק של הלה. לעניין זה לא די באמירה גרידא של התובע
24 1 לבדו בתצהירו, גם אם הצדדים וויתרו הדדית על חקירות; שהרי המוניטין הוכחש, וצריך
25 היה להוכיחו בראיות ממשיות.
26 יתרה מכך, גם אליבא דהתובעים, הפעילות תחת המותג ecofriend נעשתה במשותף מאז
27 שנת 2008 ועד שנת 2018 או 2019. נובע מכך לכאורה, שהמוניטין שנוצר במשך השנים
28 הללו, אם נוצר, היה מוניטין משותף. במצב דברים רגיל, מדובר בהנחה עובדתית ובמסקנה
29 הניתנות לסתירה; ואולם מי שמבקש לסתור זאת (ובענייננו מדובר בתובעים) נדרש לעשות
30 כך בראיות פוזיטיביות, דבר שלא נעשה בענייננו.
31 ואולם חשוב מכך. בענייננו כלל לא ניתן היה לסתור בראיות את ההנחה והמסקנה דלעיל,
32 לנוכח קביעה מפורשת בהסכם בין הצדדים, שהמוניטין (ולא רק הבעלות על המותג)
33 משותף לשני הצדדים: "החל מתאריך הסכם זה הבעלות על המותג האמור כולל המוניטין
34 יתחלקו שווה בשווה בין אייל לנטורפוד" (ההדגשה שלי – ר.א.).
35

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 38097-11-19 אלאוף ואח' נ' נטורפוד בע"מ ואח'

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35

למעלה מהנדרש אציין, כי בנסיבות העניין שלפנינו מתעוררת שאלה נוספת: כלום לא מדובר בסימן תיאורי, שאינו בר הגנה? כך, לנוכח הנטען בסעיף 6 לתביעה עצמה, ש"משמעותו של ביטוי זה, כמו הצליל שלו, מעידים על המהות והתוכן של מוצרי התובעים", כאשר eco מתאר מוצרים אקולוגיים ממרכיבים טבעיים, ו-friend מקשר לערך של ידידותיות לסביבה.

17. מכל מקום, אינני רואה צורך להכריע בשאלות אלו שמתחום הקניין הרוחני – כך משום שהצדדים אינם זרים זה לזה, ונעשה ביניהם הסכם, שהסדיר הן את חיוביהם ההדדיים והן את קניינם, הן במותג ecofriend והן במוניטין הקשור בו.

18. לב הדברים נעוץ בהסכם, בפרשנותו הנכונה, בשאלת תוקפו, ובכל הנובע ממנו לעניין הקניין במותג ובמוניטין.

מה נקבע בהסכם לעניין הזכויות במותג ecofriend ובמוניטין הקשור בו? כיצד פעלו הצדדים בקיומו של ההסכם וביחס אליו? מה מעמדו וכוחו של ההסכם כיום? וכיצד משליך הדבר על ההסדר הקנייני שנקבע בו? אלו השאלות שצריכות הכרעה.

19. ההסכם בין הצדדים פשוט ולשונו ברורה. יצרן (התובע 1) ומשווקת (הנתבעת 1) החליטו לשתף ביניהם פעולה, והם הסכימו על בלעדיות הדדית ועל שותפות במותג. בחלק האופרטיבי שבהסכם נקבע הסדר הבלעדיות ההדדית. היצרן התחייב לייצר את המוצרים נושאי המותג ecofriend רק עבור המשווקת, ולשווק אותם רק באמצעותה. ואילו המשווקת התחייבה לקנות מוצרים אלה רק מהיצרן, ולשווק רק אותם תחת המותג ecofriend.

בחלק הקנייני שבהסכם נקבעה בעלות משותפת במותג ובמוניטין הכרוך בו: "הבעלות על המותג האמור כולל המוניטין יתחלקו שווה בשווה בין אייל לנטורפוד".

20. ההסכם נעשה בשנת 2008, והצדדים פעלו לפיו במשך שנים רבות, למרות מהמורות וקשיים לא מעטים. אלא שבסביבות השנים 2018 או 2019 החלו שני הצדדים לזנוח את הוראותיו האופרטיביות של ההסכם, קרי את הסדר ההדדיות שבו, ופנו לדרכים עצמאיות.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 38097-11-19 אלאלוף ואח' נ' נטורפוד בע"מ ואח'

- 1
2 21. מצד אחד, החלו התובעים לשווק את מוצרי ecofriend מתוצרתם שלא באמצעותה של
3 הנתבעת 1.
4 בסעיף 34 לתצהירו הודה התובע 1, כי התובעים התקשרו עם חברת שיווק אחרת, היא
5 חברת דנשר. לטענתו נעשה הדבר בשל ההפרה של הנתבעת 1 בסוף 2019, כאשר החלה
6 לעבוד עם הנתבעת 2. ואולם גם לגרסת התובעים, ההסכם עם הנתבעת 1 עדיין לא בוטל
7 באותה עת, ולדברי ב"כ התובעים הוא בוטל רק בעצם הגשת התביעה. משמעות הדברים
8 היא, שהתובעים פשוט "הגיבו" להפרת הנתבעת 1 ב"הפרה-שכנגד" מצדם, על ידי שיווק
9 מוצריהם דרך חברת דנשר. ב"כ התובעים ניסה להתנער מעניין זה בסיכומיו שבעל פה;
10 ואולם בכל הכבוד לפרקליט, אין הוא יכול לסתור בדבריו הצהרה עובדתית מפורשת של
11 מרשו בתצהיר.
12 זאת ועוד, לפי אסמכתאות שצורפו בנספח 1 לתביעה, הרי שכבר בשנת 2018 החלו התובעים
13 לעסוק בענייני שיווק, כאשר הזמינו תוויות חדשות למוצרים באופן עצמאי ולא מתואם
14 עם הנתבעת 1, למרות שזהו לכאורה חלק ממלאכת השיווק שנמסרה בהסכם לנתבעת 1.
15 יתרה מכך, בסעיף 8 לכתב התשובה הוסיפו התובעים ואישרו במפורש, כי הם עשו זאת
16 משנת 2018 בעצמם ועל חשבונם. ושם אף נטען במוצהר, שהדבר נעשה כך משום "שהמותג
17 שייך לתובע 1 והוא היחיד שרשאי לנהוג בו מנהג בעלים", ולא משום שהנתבעת 1 הפרה
18 את ההסכם, הפרה שגם לפי הנטען הייתה רק בסוף 2019.
19 רוצה לומר, התובעים החלו לעסוק בשיווק המוצרים בעצמם, ובהמשך לכך באמצעות
20 חברת דנשר מטעמם, ולא באמצעות הנתבעת 1 – כך כבר משנת 2018, ולכל המאוחר משנת
21 2019.
22
23 22. מצד שני, גם הנתבעת 1 נטשה את הוראות הבלעדיות שבהסכם והפרה אותן.
24 בסוף שנת 2019 חדלה הנתבעת 1 לרכוש מהתובעים באופן בלעדי את המוצרים נושא
25 ההסכם, והחלה לרכוש אותם מהנתבעת 2, שייצרה אותם עבור הנתבעת 1 ולפי הזמנתה;
26 ובהמשך לכך החלה הנתבעת 1 לשווק מוצרים אלו שמתוצרת הנתבעת 2 תחת המותג
27 ecofriend.
28 הנתבעת 1 טענה שעשתה זאת בשל אי-עמידה של התובעים בהספקה הנדרשת מבחינת
29 כמויות וזמנים, וכי היא התרתה בתובעים שבדעתה לבחון אלטרנטיבות. כך הצהיר מנהל
30 הנתבעת 1 בסעיף 34 לתצהירו, והמייל המצוטט שם במלואו אכן תומך בכך, שהנתבעת 1
31 התריעה על כוונתה זו באוגוסט 2019. מצד שני הצהיר התובע 1, שהתובעים עמדו בכמויות
32 הנדרשות, למרות לחץ הזמנים שנכפה עליהם על ידי הנתבעת 1. סוגיה זו לא התבררה
33 באופן מספיק, לא הובאו די ראיות לנטען על ידי מי מהצדדים, ולכן אין בסיס לקבוע ממצא
34 מחייב בעניין זה.
35

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 38097-11-19 אלאלוף ואח' נ' נטורפוד בע"מ ואח'

מכל מקום, ואפילו יש ממש בהסבריה של הנתבעת 1 להתנהלותה האמורה – אין הדבר משנה מכך, שהיא חדלה מלקיים את הוראות הבלעדיות שבהסכם, ופנתה לשיווק מוצרים שלא מתוצרת התובעים, מבלי לבטל קודם לכך את ההסכם בשל ההפרה הנטענת של התובעים. כאשר הצגתי את הדברים לב"כ הנתבעות, הוא אישר בסיכומיו שבעל פה, שמרשתו הנתבעת 1 אכן לא ביטלה את ההסכם בכל שלב שהוא בשל ההפרות הנטענות של התובעים בגין אי-עמידה בהספקה.

נוכחנו, אפוא, בהפרות הדדיות של הוראות ההדדיות שבהסכם ע"י שני הצדדים. ואולם מה משמעות הדבר לעניין מעמדו של ההסכם, ולעניין הקניין שהוקנה מכוחו? התובעים טוענים, כי משהפרה הנתבעת 1 את ההסכם הרי הוא "בטל", והכול שב למקומו, ובכלל זה שבה הבעלות במותג לבעלים המקורי, קרי לתובע 1. ב"כ התובעים אישר בסיכומיו שבעל פה, שמרשיו לא שלחו כל הודעת ביטול פורמלית; ואולם לדבריו ניתן לראות בעצם הגשת התביעה כביטול של ההסכם על ידי התובעים. יחד עם זאת, הודיע ב"כ התובעים על נכונותו להמשיך בקיום ההסכם באופן הדדי כאילו לא בוטל. הנתבעות טענו תחילה, שההסכם "איבד את תוקפו" בעקבות ההפרה מצד התובעים – כך בסעיף 14 לתצהירו של מנהל הנתבעת 1, וזאת "בהתאם לחוות דעת יועצי המשפטיים". בסיכומיו שבעל פה ניסה ב"כ הנתבעות לטעון "שמבחינה משפטית ההסכם בתוקף, אנחנו לא ביטלנו אותו"; ואולם לא הייתה לו תשובה ממשית להצהרה האמורה של מנהל מרשתו. מכל מקום, ב"כ הנתבעות הוסיף וטען, כי הקניין שהוקנה מכוחו של ההסכם אינו חוזר; שמדובר בשותפות קבועה בבעלות, ולא ברישיון, וכי ההצדקה לכך היא שמלכתחילה היו הצדדים שותפים ביצירתו ובפיתוחו של המותג. נראה, אפוא, כי שני הצדדים טוענים, שההסכם "בטל" או "איבד את תוקפו" (אף שב"כ התובעים הודיע שהוא מוכן לקיימו, וב"כ הנתבעות הודיע שהוא "לא בוטל משפטית"); והמחלוקת ביניהם מתמקדת בשאלה האם חל שינוי בסטטוס של הבעלות במותג, כאשר התובעים טוענים שהם חזרו להיות הבעלים בעוד שהנתבעות טוענות שהבעלות נותרה משותפת.

עמדתי היא, כי אף שההסכם הופר ע"י שני הצדדים – הוא לא בטל ולא התבטל מאליו, ובוודאי שלא בוטל בכללותו. לדידי מדובר כאן בזניחה הדדית של חלק מסוים בהסכם. אפשר לראות זאת כ"נובציון": כהסכמה חדשה בדרך של התנהגות לשינוי וביטול אותו חלק אופרטיבי והדדי שבהסכם. תמיכה לכך ניתן למצוא גם בהתנהגותם "המשפטית" של שני הצדדים, במובן זה שאף אחד מהם לא הגיש תביעה לאכיפת ההסכם. מצד שני, אפשר גם שאין מדובר בהסכמה חדשה, אלא פשוט בהפרות חוזה הדדיות על ידי שני הצדדים, ללא נקיטה בכל צעדים משפטיים בעקבות זאת.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 19-11-38097 אלאוף ואח' נ' נטורפוד בע"מ ואח'

- 1
2 אציין, כי בנסיבות העניין ברור, שאף אחד מהצדדים אינו יכול לאכוף על הצד השני את
3 החלק האופרטיבי של הוראות הבלעדיות – בין משום שאלו נזנחו ובוטלו בהתנהגות; ובין
4 משום שלא ניתן לאכוף באופן חד-צדדי הוראה הדדית, ששני הצדדים בוחרים להפר אותה.
5 למען הסר ספק, דברים אלו מתייחסים לסעד האכיפה בלבד, במובחן מסנקציות כספיות.
6
7 25. ואולם, במנותק משאלת החלק האופרטיבי של ההסכם, נותרה על כנה השאלה בדבר החלק
8 הקנייני של ההסכם.
9 ולדידי, תהא התשובה לעניין החלק האופרטיבי אשר תהא – אין לקפוץ מכך למסקנה
10 שההסכם בטל בכללותו, לרבות חלקיו הקנייניים, ושכל מה שהתקבל וניתן לפיו צריך לשוב
11 למקורו, בוודאי ללא בחינה מדוקדקת של ה"תן וקח" בחוזה.
12
13 26. ראשית, וכפי שכבר הצעתי לעיל, ניתן לראות בהתנהגות המפרה של הצדדים כביטול
14 מכללא ביחס לאותו חלק בהסכם ששניהם הפרו אותו הדדית – וזהו החלק האופרטיבי של
15 הוראת ההדדיות.
16 ואולם ביטול מכללא שכזה, שנלמד על יסוד התנהגות הדדית של הצדדים, אינו צריך
17 להתפרש באופן מרחיב גם לתחומים שחורגים מאותו תחום של ההסכם, שנזנח על ידי שני
18 הצדדים באותה התנהגות הדדית; קרי בחריגה מהחלק האופרטיבי, ותוך התרחבות לחלק
19 הקנייני.
20 זאת ועוד. כאשר רוצים לבטל הסכם קנייני, ולבטל את הקניינים שמכוחו, ראוי להיות יותר
21 ברורים וחד-משמעיים, ולתת הוראת ביטול מפורשת, ולא להסתמך על ביטול מכללא.
22
23 27. שנית, גם אם היינו באים לכלל מסקנה שההסכם בוטל או התבטל במלואו, ואינני סבור
24 כך; וגם אם היינו ממשיכים ובאים למסקנה שקמה חובת השבה – הרי שחובה כזו היא
25 חובת השבה הדדית.
26 מסכים אני עם ב"כ התובעים, שהבעלות המקורית במותג ecofriend הייתה של התובע 1
27 ולא של שני הצדדים במשותף. הדבר עולה מהצהרות הצדדים בראש החוזה, כאשר התובע
28 1 הצהיר שהמותג "נמצא בבעלותו". הדבר עולה גם מהרישא של הוראת השיתוף בבעלות
29 במותג "החל מתאריך הסכם זה", כלומר יצירת שיתוף והקניית בעלות משותפת תוך שינוי
30 מהמצב הקודם. כך הוא, גם אם הנתבעת 1 סייעה לתובע 1 ליצור את המותג מלכתחילה.
31 ואולם כפי שגם התובעים טוענים – המותג התפתח במשך השנים, ונעשתה השקעה
32 בקידומו משנת 2008 ועד היום.
33
34
35

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 38097-11-19 אלאלוף ואח' נ' נטורפוד בע"מ ואח'

1
2 כל אחד מהצדדים טען, שהוא היה הצד המשקיע והמטפח הדומיננטי לאורך שנות ההסכם.
3 קשה לקבל שהתובע 1 היה צד דומיננטי כזה, משום שכפי שגם הוא הודה – זמן לא מבוטל
4 במהלך שנות ההסכם הוא היה בפשיטת רגל; וגם כאשר לא היה בפשיטת רגל, הוא היה
5 נתון בקשיים כלכליים בחלק מהזמן. כמו כן, מלאכת השיווק נמסרה בהסכם לנתבעת 1,
6 וטיפול המותג הוא חלק ממלאכה זו. גם התכתובת משנת 2010 שצורפה לתצהירו של מנהל
7 הנתבעת 1 תומכת בעניין זה של פעילותה הדומיננטית של הנתבעת 1, והסתייגותיו של
8 ב"כ התובעים בעניין זה אינן משכנעות.
9 אשר על כן, גם אם היינו רואים את ההסכם ככזה שהתבטל – ההשבה ההדדית הייתה
10 צריכה להביא בחשבון את ההשקעה לאורך השנים.
11 המשמעות היא, שאין להורות על השבה חד-כיוונית. אין להשיב את הבעלות במותג
12 ecofriend לתובע 1 ללא השבת ההשקעה לנתבעת 1. ואין להקדים השבה בכיוון אחד
13 להשבה בכיוון השני.
14
15 28. שלישית ועיקר. ספק בעיניי אם מדובר בכלל בעניין שיכול להיות נתון להשבה, גם אם בוטל
16 ההסכם, וכלום אין מדובר בקניין גמור העומד על רגליו שלו.
17 כאשר נעשה הסכם ארוך שנים, והוסכם על הקניית בעלות משותפת בנכס מסוג זה של קניין
18 רוחני במותג, ונעשו בנכס השקעה ופיתוח רבים לאורך שנים – ספק אם נותרה עוד משמעות
19 לבעלות המקורית, וספק אם ניתן עוד לשוב אליה.
20 כך במיוחד, כאשר הצדדים בחרו להקנות בעלות משותפת ובלתי-מותנית בנכס האמור,
21 ולא הסתפקו במתן רישיון או במתן זכות אחרת מוגבלת בזמן או בנסיבות, שהם מנגנונים
22 צופים פני עתיד לאפשרות של שינוי וביטול וחזרה לאחור בזיקה לקיומו של החוזה.
23 הזמנתי את ב"כ התובעים להתייחס לעניין אחרון זה, ולהסביר את פשר הבחירה במנגנון
24 המשפטי האמור של הקניית בעלות משותפת, לעומת המנגנון המשפטי של מתן רישיון –
25 אך לא קיבלתי כל תשובה של ממש. אינני מסכים שצריך לקרוא לתוך סעיף הקניית
26 הבעלות הוראה מכללא של תלות בתוקפו של החוזה, כפי שטען ב"כ התובעים. מדובר
27 בפרשנות שאינה תואמת את הכתוב. הנטל לסתור זאת, בוודאי כשהדברים עומדים בניגוד
28 לפרשנות המקובלת בתחום, הוא על הטוען לכך; ואולם התובע 1 אפילו לא התייחס לכך
29 בתצהירו. לפיכך, ובהיעדר כל התניה מפורשת כזו בלשון ההסכם, בין הבעלות לבין תוקף
30 ההסכם, אינני רואה כל הצדקה לאמצה.
31 מדובר בהקניית בעלות בנכס דינאמי, ובמהלך של אל-חזור. מדובר בנכס משותף, שהבעלות
32 בו משותפת. זכותו הקניינית של כל צד כפופה לזכותו הקניינית של האחר. והיפרדות יכולה
33 להיעשות בנסיבות כאלה רק בדרך של פירוק שיתוף.
34
35

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 38097-11-19 אלאלוף ואח' נ' נטורפוד בע"מ ואח'

- 1
2 אסייג זאת, כי אילו היה ההסכם מופר ומבוטל בתוך זמן קצר, ייתכן וניתן היה להשיב את
3 הגלגל לאחור, להשיב לתובע 1 את המותג, ולהשיב לנתבעת 1 את דמי השקעתה. ואולם
4 כעבור למעלה מעשר שנים נעשה הקניין המשותף לעובדה מוגמרת, שאינה תלויה עוד
5 בהסכם ואינה חוזרת עימו.
6
7 מסקנתי היא, אפוא, שהבעלות במותג ecofriend ובמוניטין הכרוך בו נעשתה בשנת 2008
8 לבעלות משותפת, וכך היא נותרה עד היום.
9 לפיכך, אין התובעים זכאים לתבוע את הנתבעת 1 (ואת הנתבעת 2 מטעמה), בגין שימוש
10 בקניין הרוחני המשותף במותג ובמוניטין המשותפים להם. ואין התובעים זכאים למנוע
11 את הנתבעת 1 (ואת הנתבעת 2 מטעמה) מלעשות שימוש במותג המשותף האמור.
12 לנוכח כל האמור לעיל, דינה של התביעה להידחות.
13
14 בצד דברים אלו ראוי להוסיף הערה אחת. התוצאה העובדתית והמשפטית אליה הגעתי
15 מחייבת את המסקנה, כי רישומו של סימן המסחר ecofriend על שם הנתבעת 1 לבדה
16 נעשה שלא כדין. שהרי הבעלות במותג נעשתה למשותפת בעת ההסכם בשנת 2008, ונותרה
17 משותפת גם בעת רישום סימן המסחר בשנת 2014, וב"כ הנתבעות אישר זאת בסיכומיו
18 שבעל פה.
19 לא שוכנעתי מטענתו של ב"כ הנתבעות, שרישום הסימן על שם הנתבעת 1 לבדה היה רישום
20 "תמים", שמכוון כלפי צדדי ג' בלבד, ולא כלפי התובעים. גם אם ברור היה לנתבעת 1, שלא
21 תוכל למנוע את התובעים משימוש במותג ecofriend לנוכח ההסכם שביניהם – הרי שלא
22 ניתן הסבר להסתרת דבר הרישום מפני התובעים, ולא ניתן הסבר מדוע נעשה הרישום
23 באופן כזה ולא באופן משותף שתואם את ההסכם.
24 רישום סימן המסחר על שם הנתבעת 1 לבדה היה פגום בעת שנעשה, והוא נותר פגום גם
25 כיום. כך, משום שהבעלות במותג ecofriend נותרה משותפת גם כיום, כפי שקבעתי לעיל.
26 דבר זה משליך, כמובן, על שאלת תוקפו של רישום סימן המסחר כיום.
27 האם רישום פגום בדרך זו מחייב את ביטול הסימן? או שמא הוא מאפשר את תיקון
28 הרישום והעברתו לבעלות שני הזכאים לו במשותף, קרי התובע 1 והנתבעת 1? ככל שעניין
29 זה לא יוסדר בהסכמה על ידי הצדדים, כפי שהצעתי להם בדרכים שונות ובשלבים שונים
30 במהלך המשפט – יוכרע העניין על ידי רשם סימני המסחר, במסגרת בקשת התובע 1
31 שתלויה ועומדת לפניו לביטולו של סימן המסחר.
32
33
34
35

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 38097-11-19 אלאוף ואח' נ' נטורפוד בע"מ ואח'

1

2

3

4

5

6

7

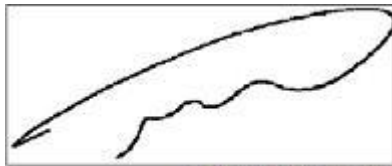
8

31. סיכמו של דבר, אני רואה לדחות את התביעה.

יחד עם זאת, וכיוון שהנתבעת 1 רשמה את סימן המסחר על שמה בלבד, מבלי לשתף את

התובע 1 ומבלי ליידע אותו בכך – לא יהיה צו להוצאות.

ניתן היום, כ"ז שבט תשפ"א, 09 פברואר 2021, בהעדר הצדדים.

רמי אמיר, שופט

9

10